

PREMIJERA 'DON CARLOS' NA OTVARANJU 54. SPLITSKOG LJETA

Pjevači zasjenili solistice

Peristil je tijesan za ovakvu operu. Dirigent Repušić stvarao je izbalansiran ton, a redatelj Selem uspio da ispjevano mora biti i gestom pravilno prokomentirano

PIŠE
IGOR BREŠAN

N a žalost, blic s neba na četvrtu sliku prvog čina Don Carlosa rastjerao je sudionike svečane premijere 54. splitskog ljeta. Glazbenici oboružani strpljenjem i htijenjem bili su uvjereni kako će Verdijev od muzikologa cijenjeni maraton ipak privesti kraju s obzirom na izvanredne vremenske prilike, pa su se nakon polusatne pauze vratili Peristilu, no sada već polupraznom, trošeći dodatno energiju i emocije za ponovno uvođenje u priču. Visoki dužnosnici se nisu puno mislili, otišli su na avion za Zagreb, baš kao i oni viđeni kućama, koje su svoj cilj uglavnom ostvarili, pa nisu dodatno htjeli tražiti

živce na tako ozbiljne teme.

Malo se tko u tim i takvim okolnostima mogao baviti istinama i sudbinama iz jedine Verdijeve grand opere kakva je Don Carlos. Zsigurno najdužeg, ako ne i najambicioznijeg naslova koji se bavi politikom koju su i pisac Friedrich Schiller i skladatelj proširili umjetničkim "istinama", umetanjem svojih ljudi i ljubavnih zapleta u povijesni kontekst. Od prazvedbe koja je trajala punih pet sati, naslov je doživio čak osam autorskih preradbi, uglavnom kraćenja, ali i vraćanja već odbačenog, a splitsko izdanje se vezalo za ono koje se zadržalo na pozornicama, dakle na pet činova. Nas što volimo spekulirati i s glazbom i faktima ispisano upućuje na to kako je i veliki majstor bio ranjiv.

'Pusti me da prođem'

Ne ukazuju li trajanje, kolebljivosti oko doradivanja, rastočena romantika i "ozbiljnost" na to kako je previše mislio o reformatoru Wagneru? Dirigenta Ivana Repušića, meka čovjeka velikih ambicija, u orkestru su svi apsolutno poštovali u razumijevanju interpreta i ostavljanju sloboda koje su potraživali sukladno stanjima. Na Peristilu je stvarao umilan i izbalansiran ton, bez agresija, logično građuiran. Uz sve ono što nije išlo na ruku izvedbi, sasvim je jasno da je prostor bajan, ali tijesan za ovakvu operu. Ulazak i izlazak zborista ide po uvijek istim markacijama, no dok se svi tiskaju u "pusti me da prođem", gacanje praktikabala solistima ponekad odnosi kredibilitet! Zboristi su bili začuđujuće prirodni nego inače, raspjevani, a ženski dio i življi nego što bi recimo to tražio mrak Filipa Drugog. No, živjeti se mora bez obzira na politiku i dramu u koju ste uvaljeni i psihološke katarze, što ih je i sam skladatelj nadredio glazbi.

Alejandro Roy jedini je od gostiju uspio parirati Ivici Čikešu, a Michele Crider se teško borila s Peristilom
MATKŌ BILJAK

E, tu je iskustvo redatelju Petru Selemu dobitna karta, ispjevano mora biti i gestom pravilno prokomentirano. Ipak nismo čuli najljepše arije. Svaka čast internacionalnoj postavi solista, no kada Ivica Čikeš (Filip Drugi) digne kolet, onda je pravi kralj, markantan, dostojanstven, glasom i držanjem, ali i on je ostao bez glavne arije!

Jerkunica bez prilike

Neprikosnovenost mu jedino nije priznao Alejandro Roy (Don Carlos). Tenora će se pamtit, njegovu čujnost ništa nije moglo omesti. Ante Jerkunica (Veliki inkvizitor) nije ni došao na red, a treći (bas Luciano Batinić (Tebaldo, kraljičin paž) tek je navijestio koliko može. Tito You (Rodrigo Posa) nije, dakako, razočarao, dapače, no u interkontinentalnoj preraspodjeli uloga kao da je došao iz Zvezdanih staza. Sopranistica Michele Crider (Elisabetta de Valois) svjetsko je ime uz koje se najprije vezuje uloga Aide, no s prostorom Peristila se nije lako boriti. Ingebjorg Kosmo (Princeza Eboli) bila je hiperaktivna s pjevom u drugom planu, a "lasica" tog kova mora biti raskalašena u Španjolskoj, ta nismo na Sjeveru. Scenograf Ivo Knezović pustio je oblikovatelju svjetla, izuzetnom Zoranu Mihanoviću, glavnu riječ i ostao na diskretnim intervencijama. Dva lica kostimografkinje Danice Dedijer doticala su ekstreme, prvo tama, a poslije orgijanjanje boja.

Toliko o polovici Don Carlosa, spektaklu koji svakako ima opravdanja, sve dok se moguće ne spomenu brojke, odnosno izdvojena sredstava. Ostatak ćete morati dopisati sami kroz poruke sa scene, pa i one koliko ste uopće spremni ginuti za ideale, slobodu, ljubav i opće dobro, te biti postojani spram nepravdi kojima svjedočite?

Rekli su

Neizbalansirano
Bosiljka Perić Kemf, glazbena kritičarka

•• Predstava u dijelu kojemu smo svjedočili nije u potpunosti izbalansirana. I ono što sam čula ostalo je u sjeni govorancija i protokola s otvaranja. Solisti su bili i dobri i loši. Michele Crider je svjetsko ime, a prije par godina oduševila je Zagreb, ovdje je ipak manje pružila. To koliko je Peristil polivalentan za sve operne naslove, nisam sigurna.

Zbor iznad svega
Milan Bešlić, likovni kritičar:

•• Koliko sam pratio dosadašnje Selemove režije, zaključujem kako je uvijek vodio posebnog računa o zboru koji je odlično kontekstuirao i soliste pjevače. Upravo zbor dao je poseban značaj glazbenoj i dramskoj punoći umjetničkoga izražaja splitskog Don Carlosa. Šteta što je kiša pokvarila doživljaj.

•• T •• Com ••

KulFurist
Sva lica kulture.